

1988, 15. září – Sdělení VONS č. 798 „Augustinu Navrátilovi nařízena ústavní léčba“ o usnesení Okresního soudu v Kroměříži měnícím ambulantní psychiatrickou léčbu Augustina Navrátila na léčbu ústavní.¹

Senát Okresního soudu v Kroměříži za předsednictví JUDr. Jindřicha Urbánka projednával návrh okresní prokuratury zastoupené JUDr. Kubínem na změnu ambulantního ochranného psychiatrického léčení Augustina Navrátila na ústavní. Okresní prokurátor zdůvodnil svůj návrh údajným zhoršeným zdravotním stavem jmenovaného. Rovněž znalci z oboru psychiatrie doc. MUDr. Buzek, CSc. a MUDr. Marta Tichá, CSc. obhajovali svůj znalecký posudek, v němž doporučují ústavní léčbu. A. Navrátil se hájil tím, že jeho údajná trestná činnost, která má být důsledkem jeho zhoršeného zdravotního stavu, spočívala v rozšiřování jeho otevřených dopisů. K tomuto rozšiřování však přistoupil až poté, kdy mu generální prokuratura neodpověděla na jeho dotaz ohledně rozšiřování písemností a kdy tudíž právem předpokládal, že tak může činit bez omezení. Rovněž mu nebyly konkrétně uvedeny pobuřující věty v jeho písemnostech. Senát se rovněž nevyrovnal s námitkami A. Navrátila proti znaleckému posudku, v němž se uvádí, že ztrácí zdravé spojení s realitou, aniž se toto tvrzení nějak dokládá. Na veřejném zasedání byli přítomni dva švýcarští psychiatři z Curychu, kteří byli připraveni vznést dotazy přítomným znalcům z Olomouce. Augustin Navrátil o to žádal, ale senát jeho žádosti nevyhověl. Obhájce požadoval zamítnutí návrhu okresní prokuratury a vypracování nového znaleckého posudku.

Navzdory zjevným nesrovnalostem senát okresního soudu vyhověl návrhu prokuratury a nařídil Augustinu Navrátilovi ústavní psychiatrickou léčbu.² A. Navrátil si ihned podal proti usnesení okresního soudu stížnost.³ Zůstává nadále na svobodě, o jeho stížnosti bude rozhodovat Krajský soud v Brně. Do soudní síně bylo vpuštěno 13 přátel postiženého. Kromě zmíněných švýcarských psychiatrů byli přítomni zástupci velvyslanectví USA,

Velké Británie a Kanady. Před soudní síní se během zasedání modlilo asi 40 přátel Augustina Navrátila.⁴

Postup justičních orgánů proti Augustinu Navrátilovi je otázkou čistě účelovou, jak konstatuje kardinál Tomášek ve svém osobním dopise postiženému, který byl předložen senátu okresního soudu. Mj. se v něm praví: „... celý Váš proces, který má základy v oblasti náboženské a mravní, se dostal do sféry politické ...“⁵

Ústavní psychiatrická léčba má být prostředkem, jak diskreditovat a nadále znemožnit rozsáhlou občanskou a náboženskou aktivitu signatáře Charty 77 A. Navrátila, popřípadě jak podlomit jeho zdraví. Prostředkem o to nebezpečnějším, že její trvání závisí na libovůli úřadů.

Dne 13. září 1988 se proto ustavil Výbor na obranu Augustina Navrátila, který si vytyčil úkol sledovat celý případ a informovat domácí i zahraniční veřejnost o všech jeho právních důsledcích. Ve výboru jsou ing. Rudolf Battěk, JUDr. Ján Čarnogurský, Bohumil Doležal, Ladislav Lis, ing. Jan Litomiský, Václav Malý, PhDr. Radomír Malý, RNDr. František Mikláško, PhDr. Radim Palouš, Jiří Pavlíček, JUDr. Josef Plocek a Ota Veverka. Výbor byl dne 15. 9. přijat kardinálem Tomáškem, který mu vyjádřil plnou podporu.⁶

Informace o Chartě 77, r. 11, 1988, č. 17, s. 2–3

POZNÁMKY

- ¹ K případu Augustina Navrátila dále viz sdělení VONS č. 732, 760, 775, 796, 832, 864 a 925, dokumenty č. 735, 763, 778, 800, 836, 868 a 929. K jeho předchozí perzekuci viz sdělení VONS č. 73, 486, 490, 491, 498, 513, 516, 558, 567 a 586, dokumenty č. 73, 489, 493, 494, 501, 516, 519, 561, 570 a 589.
- ² Usnesení senátu Okresního soudu v Kroměříži složeného z předsedy JUDr. Jindřicha Urbánka a soudců Vladimíra Císaře a Zdeňka Šimečka ze 13. 9. 1988 je uloženo in: OS v Kroměříži, spis k případu Augustina Navrátila, spis. zn. Nt 124/86.
- ³ Stížnost A. Navrátila je uložena in: tamtéž.

- ⁴ K soudnímu jednání viz text Heřmana Chromého „Hon na kacíře“ a další zprávy uložené in: LP, Sb. VONS, inv. č. 225, sign. IV/6, kart. 38; též dokument obsahující informaci o soudním jednání s A. Navrátilem u OS v Kroměříži, lékařský posudek psychiatrického stavu A. Navrátila vypracovaný švýcarskými soudními lékaři Markusem Bourquinem a Hansem Kuhnem a dva podpůrné dopisy kardinála Františka Tomáška A. Navrátilovi, in: tamtéž, sign. IV/7, kart. 38.
- ⁵ Kardinál František Tomášek v dopise Navrátilovi z 9. 9. 1988 mj. uvedl: *„Váš postup [rozšiřování petice Podněty katolíků k řešení situace věřících občanů v ČSSR] byl plně v souladu s naším právním řádem, s naší ústavou a byl v zájmu všech věřících naší země, a proto Váš zásadní postoj byl právem každého občana státu a podložen základními morálními principy. Podle mého názoru celý Váš proces, který má základy v oblasti náboženské a mravní, se dostal do sféry politické, takže cíl Vašeho procesu se stal otázkou účelovou.“* OS v Kroměříži, soudní spis k případu Augustina Navrátila, spis. zn. Nt 124/86; též LP, Sb. VONS, inv. č. 225, sign. IV/5, kart. 38.
- ⁶ Informaci o ustavení Výboru na obranu Augustina Navrátila a o jeho činnosti přinesly Informace o Chartě 77 (r. 11, 1988, č. 20, s. 11–12). Výbor vydal petici následujícího znění. *„Vyzýváme státní orgány Československé republiky, aby okamžitě zastavily pronásledování pana Augustina Navrátila, autora Petice 31 bodů za řešení situace věřících v Československu a neohroženého zastávce lidských práv a práv věřících.*
Žádáme své spoluobčany, aby se podpisy připojili k této výzvě bez ohledu na přesvědčení, víru nebo stranickou příslušnost.“ Petiční archy (prázdné i s podpisy) jsou uloženy in: LP, Sb. VONS, inv. č. 225, sign. IV/9, kart. 38. Působení výboru podpořil i kardinál František Tomášek ve svém dopisu z 1. 11. 1988, v němž uvedl: *„Připojuji svůj hlas k Vašemu podnětu opřenému o petiční právo občanů a organizací ve smyslu čl. 29 ústavního zákona č. 100/1960 Sb. a věřím, že Vaše snahy se setkají se stejným pochopením, s jakým široká veřejnost přijala petiční podnět ve věci 31 bodů.“* Tamtéž.